

باسمه تعالی

متن یادداشت تفاهم همکاری قضایی بین قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران و شورای عالی قضایی جمهوری عراق

با درک اهمیت همکاری و هماهنگی در زمینه های قضایی و حقوقی میان دو کشور و بر اساس همبستگی، مساوات و احترام متقابل به حاکمیت دو کشور و با توجه به اراده دو طرف در اجرای توافق نامه های قضایی و حقوقی امضا شده بین دو کشور و همچنین اشتراکات تاریخی، فرهنگی، دینی و روابط حسن همجواری، تهیه این یادداشت تفاهم بین قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران و شورای عالی قضایی جمهوری عراق مورد توافق قرار گرفت و در جریان سفر رسمی آیت الله سید ابراهیم رئیسی رئیس قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران که بنا به دعوت جناب آقای دکتر قاتق زیدان رئیس شورای عالی قضایی جمهوری عراق انجام گرفت، این یادداشت تفاهم در چارچوب صلاحیت و اختیارات طرفین به امضا رسید.

مقدمه

دو کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق (که از این پس عنوان «دو طرف» به آنها اطلاق می شود).

- بر مبنای اصول برابری و حسن هم جواری و احترام به حاکمیت و تمامیت ارضی دو طرف.
- با اذعان به نقاط اشتراک و همبستگی های گسستناپذیر اجتماعی، دینی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی دو طرف.
- با تأکید بر ضرورت تأمین منافع و مقابله با تهدیدات مشترک.
- با تأکید بر اراده جدی برای اجرای موافقت نامه های همکاری قضایی و حقوقی در امور کیفری، همکاری قضایی و حقوقی در امور مدنی و احوال شخصیه، انتقال محکومان و استرداد مجرمان امضا شده در سال ۱۳۹۰ (۲۰۱۱).
- و با تأکید بر ضرورت فعال سازی ظرفیت های حقوقی و قضایی میان دو کشور به شرح زیر تفاهم نمودند:

ماده ۱

دو طرف ضمن محکوم کردن تروریسم در تمامی اشکال آن به ویژه جنایت تروریستی منجر به شهادت میهمان رسمی دولت عراق، سردار شهید سبهد قاسم سلیمانی فرمانده نیروی قدس جمهوری اسلامی ایران و شهید جمال جعفر ابراهیمی (ابومهدی المهندس) معاون الحشد الشعبی جمهوری عراق و همراهان، با تأکید بر این که هر دو کشور صلاحیت رسیدگی به این جنایت را دارند، تفاهم نمودند به منظور مقابله جدی با بی کیفر ماندن این جنایت، نسبت به

همکاری و مشارکت لازم با یکدیگر در راستای انجام تحقیقات، شناسایی، تعقیب، محاکمه و مجازات امرین، معاونین و مباشرین این اقدام ضد انسانی، اقدام نمایند.

ماده ۲

با توجه به این که دو طرف قربانی اقدامات تروریستی گوناگون از جمله جنایات گروهک تروریستی موسوم به مجاهدین خلق (منافقین) و گروه تروریستی داعش و سایر گروه‌های تروریستی بوده‌اند، تفاهم نمودند با هدف تعقیب عوامل و حامیان جنایات تروریستی و دفاع از حقوق قربانیان در محاکم ملی و بین‌المللی و مجامع حقوق بشری با یکدیگر همکاری نمایند.

ماده ۳

در پرتو احترام به کرامت و حقوق انسان و ارزش‌های اسلامی دو طرف تفاهم نمودند در چارچوب قوانین داخلی با اعمال رأفت اسلامی، موضوع اعطای عفو به محکومان جرایم عمومی را پیگیری نمایند.

ماده ۴

دو طرف در چارچوب موافقت‌نامه‌های همکاری قضایی فی‌مابین، بر همکاری در فرآیند انتقال محکومان به حبس، طی هماهنگی با طرف‌های ذیربط و پاسخ‌گویی به درخواست‌های معاضدت قضایی و استرداد مجرمان و رفع موانع تأکید نمودند.

ماده ۵

دو طرف تفاهم نمودند تجربیات و دستاوردهای خود در زمینه‌های صیانت و ارتقای حقوق بشر، مبارزه با فساد و تروریسم، مدیریت زندان‌ها و خدمات پزشکی قانونی را با یکدیگر به اشتراک گذارند.

ماده ۶

با توجه به روابط گسترده دو کشور در حوزه‌های تجاری و گردشگری و اجتناب‌ناپذیر بودن موضوع تردد اتباع دو کشور خصوصاً زائرین و تجار، دو طرف تفاهم نمودند به منظور پیشگیری از وقوع جرائم کیفری، اطلاع‌رسانی و ارائه آموزش‌های لازم برای اتباع خود را در دستور کار قرار داده و عملیاتی نمایند.

ماده ۷

دو طرف تفاهم نمودند نسبت به برگزاری نشست‌های تخصصی در زمینه قضای اسلامی و همچنین برگزاری کارگاه‌های آموزشی حقوق زنان، کودکان و نوجوانان همکاری‌های لازم را توسعه بخشند.

ماده ۸

دو طرف تفاهم نمودند دادرسی منصفانه و عادلانه را برای اتباع طرف دیگر به خصوص برای تجار و شرکت‌های تجاری در چارچوب قوانین و مقررات خود تضمین نمایند.

ماده ۹

دو طرف تفاهم نمودند فهرست نمایندگان حقوقی و مترجمان فیصل‌الاح خود را که دارای توانمندی لازم برای ارائه خدمات قضایی حقوقی به اشخاص حقیقی و حقوقی تبعه طرف مقابل می‌باشند، ارائه نمایند.

ماده ۱۰

دو طرف تفاهم نمودند از طریق برگزاری جلسات مشترک میان قضات دادستان‌های دو کشور، دانش و تجربیات خود در حوزه‌های حقوقی و قضایی را به اشتراک بگذارند.

ماده ۱۱

نظر به اهمیت و ضرورت هوشمندسازی سیستم قضایی دو طرف، توافق نمودند تجربیات و دستاوردهای خود در زمینه به‌کارگیری سامانه‌های الکترونیکی در نظام دادرسی را در اختیار یکدیگر قرار دهند.

ماده ۱۲

دو طرف تفاهم نمودند طی یادداشت تفاهم جداگانه و براساس زمان‌بندی‌های مدون نسبت به اعطای فرصت‌های مطالعاتی، برگزاری دوره‌های آموزشی و تبادل دانشجو و استاد میان دانشگاه علوم قضایی و اداری قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران و مرکز آموزشی شورای عالی قضایی عراق، اقدام نمایند.

ماده ۱۳

با توجه به نقش و کلا در فرآیند دادرسی عادلانه و اجرای عدالت، دو طرف تفاهم نمودند بمنظور صیانت از حقوق اتباع ایرانی و عراقی و همچنین طرح و پیگیری حقوقی و قضایی دعاوی مشترک در سازمان‌ها و محاکم بین‌المللی، نهادهای وکالتی دو کشور را برای همکاری بایکدیگر ترغیب نمایند.

ماده ۱۴

دو طرف در چارچوب «اعلامیه قاهره درباره حقوق بشر در اسلام» تفاهم نمودند در زمینه‌های حقوق بشری از جمله هنجارسازی، گفتگوهای دولتی و غیردولتی، دفاع از حقوق بشر با استفاده از ظرفیت‌های موجود در سازمان همکاری اسلامی و مجامع حقوق بشری و بین‌المللی اقدام مشترک نمایند.

ماده ۱۵

دو طرف تفاهم کردند با هدف تضمین اجرای عدالت، ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری و کاهش اطاله دادرسی وفق قوانین و مقررات داخلی دو دولت، نسبت به تشکیل دادگاه تخصصی، اعم از حقوقی و کیفری، جهت رسیدگی به پرونده‌های مربوط به امور اقتصادی و بازرگانی در پایتخت و یا استانهای مرزی خود اقدام کنند.

ماده ۱۶

هرگونه اختلاف میان دو طرف در تفسیر، اجرا و یا به‌کارگیری مفاد این یادداشت تفاهم، به صورت مسالمت‌آمیز از طریق مشورت و یا مذاکرات دوجانبه با استفاده از مجاری دیپلماتیک حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۷

اطلاعات، اسناد و هر آنچه که به یکی از طرفین مرتبط گردد و در چارچوب این یادداشت تفاهم میان ایشان مبادله می‌شود محرمانه تلقی شده و صرفاً باید در راستای هدف موردنظر ارائه‌کننده آن مورد استفاده قرار گیرد. دو طرف بر اساس طبقه‌بندی و حفاظت از محرمانگی اطلاعات و اسناد مبادله‌شده در چارچوب قوانین و مقررات داخلی خود اقدام نموده و ارائه

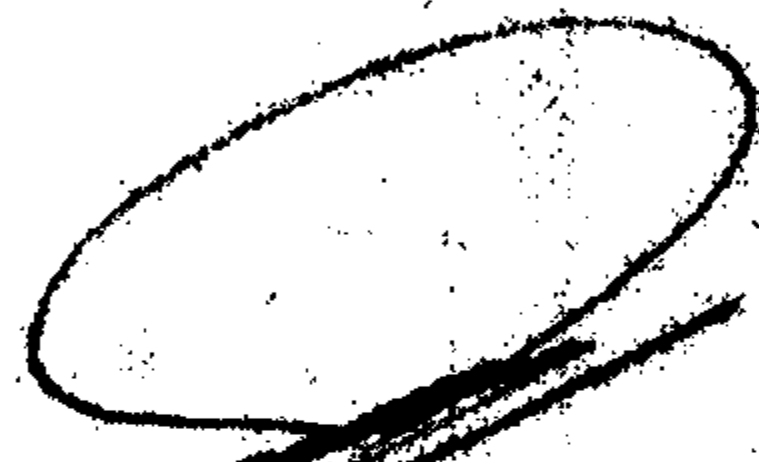
چنین اطلاعات و استنادی به طرف ثالث را صرفاً با رضایت مکتوب طرف ارائه کننده آن اطلاعات یا اسناد مجاز خواهد بود.

ماده ۱۸

این یادداشت تفاهم از تاریخ امضای آن به مدت پنج روز پس از تاریخ امضای آن و به شکل خود به خود تمدید می شود، مگر اینکه یکی از دو طرف حداقل از پایان مدت آن، قصد خود مبنی بر خاتمه دادن به آن را کتباً از مجاری دیپلماتیک به طرف دیگر اعلام نمایند که در این صورت این یادداشت تفاهم شش ماه پس از تاریخ اطلاع، خاتمه خواهد یافت. هرگونه اصلاح یا خاتمه این یادداشت تفاهم، بر اعتبار یا مدت هر اقدام یا فعالیتی که بر اساس این یادداشت تفاهم در حال اجرا بوده، تاثیری نخواهد داشت.

ماده ۱۹

این یادداشت تفاهم، شامل یک مقدمه و نوزده ماده به دو زبان فارسی و عربی تحریر شد و در روز سه شنبه ۲۶ جمادی الثانی / ۱۴۴۲ هجری قمری، مصادف با ۲۱ بهمن ماه / ۱۳۹۹، هجری شمسی، در شهر بغداد امضا شد و هر دو نسخه از نظر اجراء دارای اعتبار یکسان می باشند.

قاضی سالم مرتضی لوری
دادستان کل شورای عالی قضایی عراق

قاضی محمد جعفر منتظری
دادستان کل جمهوری اسلامی ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

مذكرة تفاهم للتعاون القضائي

مجلس القضاء الأعلى في جمهورية العراق والسلطة القضائية في الجمهورية الإسلامية الإيرانية

ادراكاً لأهمية التعاون والتنسيق في المجالات القضائية والقانونية بين البلدين وطبقاً لأسس التكافؤ والمساواة والاحترام المتبادل لسيادة كلا البلدين ونظراً لإرادة الجانبين في تنفيذ الاتفاقيات القضائية والقانونية الموقعة بين البلدين وانطلاقاً من المشتركات التاريخية والثقافية والدينية وعلاقات حسن الجوار.

فقد تم الاتفاق على اعداد مذكرة التفاهم هذه بين مجلس القضاء الأعلى في جمهورية العراق والسلطة القضائية في الجمهورية الإسلامية الإيرانية وذلك خلال الزيارة الرسمية التي قام بها رئيس السلطة القضائية للجمهورية الإسلامية الإيرانية سماحة آية الله السيد إبراهيم رئيسي والتي جرت بدعوة معالي رئيس مجلس القضاء الأعلى في جمهورية العراق الدكتور فائق زيدان. تم التوقيع على مذكرة التفاهم القضائية التالية في إطار اختصاص وصلاحيات الطرفين.

المقدمة

إن دولتي جمهورية العراق والجمهورية الإسلامية الإيرانية (والتي سوف تسميان لاحقاً بـ "الطرفين"):

- على أساس مبادئ المساواة وحسن الجوار واحترام سيادة ووحدة أراضي الطرفين؛

- والاعتراف بالقواسم المشتركة والأواصر الاجتماعية والدينية والثقافية والسياسية والاقتصادية

المترابطة بين الطرفين؛

- وبالتأكيد على ضرورة تحقيق المصالح ومواجهة التحديات المشتركة؛

- وبالتأكيد على الإرادة الجادة لتنفيذ اتفاقيات التعاون القضائي والقانوني في القضايا الجنائية والتعاون

القضائي والقانوني في الشؤون المدنية وقضايا الأحوال الشخصية ونقل المدانين واسترداد المجرمين

الموقعة في العام (٢٠١١ الميلادي).

- وبالتأكيد على ضرورة تفعيل الإمكانيات القانونية والقضائية بين البلدين، التفاعل ما يلي:

المادة الأولى

إن الطرفين إذ يدبران الإرهاب بكافة أشكاله. لا سيما الجريمة الإرهابية التي أدت إلى استشهاد الضيف

الرسمي للحكومة العراقية قائد فيلق القدس في الجمهورية الإسلامية الإيرانية الفريق الشهيد قاسم

سليماني ونائب رئيس الحشد الشعبي في جمهورية العراق الشهيد جمال جعفر الإبراهيمي (أبو مهدي

المهندسين ومرافقيهما، وإذ يؤكدان أن لكلا البلدين ملاحمة المجرمين في هذه الجريمة، وتتفقان بغية اتخاذ خطوات جادة لعدم الإفلات من العقاب على هذه الجريمة على الطرفين فيما بينهما في إجراء التحقيقات وتحديد وملاحقة ومقاضاة ومماقبة مصدري الأوامر بالتعاون والتفاهي لهذه الجريمة اللاإنسانية.

المادة الثانية

بالنظر إلى وقوع الطرفين ضحية لأعمال إرهابية مكثفة بما في ذلك جرائم ما يسمى بزمرة مجاهدي خلق (المنافقين) الإرهابية وجماعة داعش الإرهابية وغيرها من الجماعات الإرهابية، فقد اتفقا على التعاون فيما بينهما بهدف ملاحقة مرتكبي الجرائم الإرهابية وداعميها والدفاع عن حقوق الضحايا في المحاكم الوطنية والدولية ومنظمات حقوق الإنسان.

المادة الثالثة

في ضوء احترام كرامة الإنسان وحقوقه والقيم الإسلامية اتفق الطرفان على متابعة قضية منح العفو للمدائين بجرائم عامة في إطار القانون المحلي مع الأخذ بعين الاعتبار الرأفة الإسلامية.

المادة الرابعة

في إطار اتفاقيات التعاون القضائي بين البلدين، أكد الطرفان على التعاون في عملية نقل المدانين إلى السجون بالتنسيق مع الجهات ذات العلاقة والاستجابة لطلبات المساعدة القضائية واسترداد المجرمين وإزالة العقبات.

المادة الخامسة

اتفق الطرفان على تبادل الخبرات والإنجازات فيما بينهما في مجالات حماية وتعزيز حقوق الإنسان ومكافحة الفساد والإرهاب وإدارة السجون وخدمات الطب الشرعي.

المادة السادسة

نظراً للعلاقات الواسعة بين البلدين في مجالات التجارة والسياحة وحقمة موضوع تنقل مواطني البلدين خاصة الزوار والتجار، اتفق الطرفان بغية منع حدوث الجرائم الجنائية، على إدراج التوعية وتقديم التدريب اللازمة لمواطنيها على جدول أعمال الطرفين واتخاذ خطوات عملية تجاه ذلك.

المادة السابعة

اتفق الطرفان على تطوير التعاون الأزم في عقد اجتماعات متخصصة في مجال القضاء الإسلامي، وكذلك عقد ورش عمل تعليمية حول حقوق النساء والأطفال والمراهقين.

المادة الثامنة
اتفق الطرفان على ضمان التقاضي العادل لمواطني كل طرف في القضايا المتعلقة بالتجارة والشركات التجارية،
في إطار قوانينهما وأنظمتها.

المادة التاسعة
اتفق الطرفان على تقديم قائمة بأسماء الممثلين القانونيين والخبراء والمترجمين الذين يتمتعون بالقدرة
اللازمة على تقديم الخدمات القضائية والقانونية للأشخاص الحقيقيين والاعتباريين من رعايا الطرف الآخر.

المادة العاشرة
اتفق الطرفان على تبادل المعرفة والخبرات في المجالين القانوني والقضائي من خلال عقد اجتماعات
مشتركة بين القضاة والمدعين العامين في البلدين.

المادة الحادية عشر
نظراً لأهمية وضروية إضفاء الطابع الذي للنظام القضائي، اتفق الطرفان على تبادل الخبرات
والإنجازات فيما بينهما في مجال استخدام الأنظمة الإلكترونية في نظام التقاضي.

المادة الثانية عشر
اتفق الطرفان على منح فرص دراسية وإقامة دورات تدريبية وتبادل الطلاب والأساتذة بين المعهد
القضائي العراقي وجامعة العلوم القضائية والإدارية لتسلطة القضائية في الجمهورية الإسلامية
الإيرانية من خلال مذكرة تفاهم منفصلة وعلى أساس جدول زمني محدد.

المادة الثالثة عشر
بالنظر إلى دور المحامين في مسار التقاضي العادل وإقامة العدل، اتفق الطرفان على تشجيع الجهات
النشطة في مجال التعاون بين البلدين للتعاون فيما بينهما بنية حماية حقوق المواطنين الإيرانيين
والعراقيين، وكذلك المتابعة القانونية والقضائية للدعوى المشتركة في المنظمات والمحكمة الدولية.

المادة الرابعة عشر
توصيل الطرفان إلى اتفاق على اتخاذ خطوات مشتركة في إطار إعلان القاهرة حول حقوق الإنسان في
الإسلام في مجالات حقوق الإنسان، بما في ذلك صياغة الأعراف، والحوار الحكومي وغير الحكومي،
والدفاع عن حقوق الإنسان، وذلك باستخدام الضربات والتطابقات الموجودة لدى منظمة التعاون
الإسلامي ومنظمات حقوق الإنسان والجهات الدولية المعنية.

المادة الخامسة عشر

اتفق الطرفان على إنشاء محاكم متخصصة، بما فيها القضاة والقضاة، لتتولى في المجالات المتعلقة بالشؤون الاقتصادية والتجارية في عاصمتيهما أو المحافظتين المتحدتين القائمة لهما، وذلك بهدف ضمان تحقيق العدالة وتعزيز الأمن الإقتصادي وتقليص حيز التقاضي وفقاً للقوانين والأنظمة الداخلية للحكومتين.

المادة السادسة عشر

ستتم نسوية أي خلاف بين الطرفين في تفسير أو تنفيذ أو استخدام بنود مذكرة التفاهم هذه ودياً من خلال التشاور أو المفاوضات الثنائية عبر القنوات الدبلوماسية.

المادة السابعة عشر

تعتبر المعلومات والوثائق التي يتعلق بأحد الطرفين ويتم تبادلها بينهما في إطار هذه المذكرة سرية وينبغي استخدامها فقط وفقاً للهدف المقصود لتجربة المقترحة لهما. يعمل الطرفان على أساس التصليص الأمني وحماية سرية المعلومات والوثائق المتبادلة في إطار قوانينهما المحلية، ولا يُسمح بتقديم هذه المعلومات والوثائق إلى طرف ثالث إلا بموافقة خطية من الطرف الذي قدم تلك المعلومات أو الوثائق.

المادة الثامنة عشر

تدخل هذه المذكرة حيز النفاذ من تاريخ التوقيع عليها وتبقى نافذة لمدة (خمس سنوات) تجدد تلقائياً ما لم يتقدم أحد الطرفين المتعاقدين بأشعار تحويري بانتهاء قبل مدة (٦ أشهر) من تاريخ انتهاء العمل بها بالاضافة الى ذلك فان اي تعديل او انتهاء لمذكرة التفاهم هذه لن يؤثر على صلاحية ومدة الاجراءات او الأنشطة قيد التنفيذ بموجب مذكرة التفاهم هذه.

المادة التاسعة عشر

حررت مذكرة التفاهم هذه وتم التوقيع عليها والتي تشمل مضمرة وتسعة عشر مادة باللغتين العربية والفارسية في يوم الثلاثاء المصادف ٢٣/ جمادى الآخرة/ ١٤٤٢ هجري والموافق ٢٠٢١/٠٩/٢٠ ميلادي في مدينة بغداد وتتبع كلتا النسختين بنفس الحجية من حيث التنفيذ.

القاضي محمد جعفر منتظري
المدعي العام
الجمهورية الإسلامية الإيرانية

القاضي سالم محمد محيري
رئيس الادعاء العام
في محاسن القضاء الاعلى العراقي